

gænger et fuldt færdigt Forslag, som jeg i det væsentlige har opretholdt, dog at der paa et Par væsentlige Punkter er foretaget Forandringer, hvilke jeg imidlertid ikke her skal komme ind paa.

Dernæst har jeg den Ære at fremsætte Forslag til Lov om Handelsbøgers Førelse. Det er ogsaa en gammel Sag. Den gældende Lov er endnu ældre end Loven om Handelsberettigelse for Udlændinge, den er nemlig af 1. Juni 1832. Der har fra tidligere Regeringers Side gentagne været gjort Forsøg paa at bringe denne Sag frem til en Løsning, og dette høje Ting har i 1888 afgivet en Betænkning over det den Gang indbragte Forslag. Dette blev saa i næste Samling fremsat i Folketinget, der to Gange har nedsat Udvalg, af hvilke dog intet er kommet saa vidt som til at afgive en Beretning.

Det første Spørgsmaal, der rejser sig, naar man vil lovgive om Handelsbøgers Førelse, er: Hvem skal føre Handelsbøger? Det Lovforslag, som nu forelægges for det høje Ting, slutter sig der meget nøje til Lov om Køb af 6. April 1906, der opregner en hel Række Erhvervsvirksomheder, som jeg ikke skal trætte ærede Medlemmer med at gentage. Det er det, man har taget op gennem dette Forslag, idet man blot gør en lille Tilføjelse for at tydeliggøre Bestemmelserne i Loven af 1906 derved, at man udtrykkelig medtager Rederi- og Speditionsforretninger som Virksomheder, der ere pligtige at føre Handelsbøger. Naar der er Spørgsmaal om, hvilke Virksomheder der i al Almindelighed skal være pligtige at føre Handelsbøger, maa man imidlertid tage Hensyn til, at der ogsaa er talrige smaa Virksomheder, saa smaa Virksomheder, at det ikke blot vilde være ubilligt, men vistnok ogsaa unaturligt at paalægge dem en Pligt til at føre Handelsbøger, og det tager det fremlagte Lovforslag Hensyn til, for øvrigt ogsaa i nøje Tilslutning til Bestemmelserne i Lov om Køb og Salg.

Den nugældende Lovgivning har tre paabudte Handelsbøger, nemlig en Journal, en Hovedbog og en Statusbog. Af disse tror jeg, man kan sige, at Journalen forlængst har overlevet sig selv. I alle Tilfælde er der grumme mange Forretningsfolk, der kun betragte den som en Byrde, for en væsentlig Del en Gentakelse af, hvad enhver ordentlig Købmand fører i sin Kassebog. Hovedvægten er derfor i Forslaget lagt paa Kassebogen. Den skal give et Billede af det daglige Liv i Forretningen, den skal være en omtrent fotografisk Gengivelse af

det, der er sket i Forretningen. Har man en Kassebog med dertil hørende Bilag, har man det væsentligste Grundlag, og saa vil en Revision, hvis en Revision er nødvendig, som Regel ogsaa kunne belyse, hvad der bør belyses. Naar Journalen, til Trods for at den var antikveret, hidtil har spillet en saadan Rolle, er det, fordi den gamle Lovgivning ikke havde autoriserede Kassebøger. Den Mand, der vilde føre et ordentligt Bogholderi, maatte have denne Journal, til Trods for at han førte det samme eller i alt Fald væsentlig det samme i sin Kassebog. Forholdet er nu det, tror jeg, i Almindelighed i alt Fald, at i Forretninger af nævneværdigt Omfang begynder Købmanden med en Kassebog, som han fører meget omhyggeligt, en Journal, som det er paalagt ham at føre, en Hovedbog og til sidst en Statusbog. Vi have ogsaa ment at kunne lade Hovedbogen udgaa. I det Øjeblik vi tvinge Kassebogen frem til at blive Hovedgrundlaget, skulde det ikke være nødvendigt eller hensigtsmæssigt at binde Købmanden med Hensyn til, hvordan han efter de forskellige Forretningers skiftende Behov vil indrette sit øvrige Bogholderi. Naar han blot har Kassebogen og som Afslutning Statusbogen, hvori den aarlige Status indføres, mener man at kunne overlade til et frit, fornuftigt, forretningsmæssigt Skøn, hvad Mellemrummet mellem Kassebog og Statusbog skal udfyldes med. Dette er Hensigten med det forelagte Lovforslag.

En Reform af Lovgivningen om Handelsbøger medfører, at der ogsaa maa rokkes lidt ved andre bestaaende Love. Vi have nemlig i Straffelovens § 262 en Bestemmelse om Straf for uordentlig Bogføring, men det nye Lovforslag tager noget nyt op, nemlig en Pligt for Forretningsmanden til at opbevare de Bilag, som ere nødvendige for at give et virkeligt Billede af, hvad der er foregaaet i hans Forretning. Det kan ikke nytte at give ham denne Pligt aldeles ligestillet med Pligten til at føre Bøger, uden at han ogsaa der kommer til at handle under det samme Strafansvar. Derfor foreslaar Lovforslaget, at Straffelovens § 262 skal udvides til ogsaa at omfatte Købmandens, den næringsdrivendes Forseelser med Hensyn til at tilintetgøre eller undlade Opbevaring af Bilag.

Der er endnu en lille Forandring, som er bleven nødvendig i den bestaaende Lovgivning. Konkurslovens § 45 fastslaar nemlig for alt, hvad der falder ind under Konkursloven, hvad der skal forstaas ved